

מראי מקומות - ביצה

י.ב.

ג. מתוך שהותרה לצורך הותרה נמי שלא לצורך
ע' בשטמ"ק בכתובות (י. ד"ה וז"ל שיטה ישנה), שהביא מהשיטה
ישנה דהאי דכתב רחמנא אשר יאכל לכל נפש לסימנא
בעלמא הוא דכתבוה, שכל המלאכות הצריכות לאכילה יהיו
מותרות ביו"ט. עוד הביא שם מהראב"ד דמקור למתוך הוא
מה דכתי' לכם, דמשמע לכל צרכיכם.

ד. ומר סבר ערוב הוצאה לשבת ואין ערוב והוצאה ליו"ט
הק' הרשב"א, מ"ש הוצאה מכל שאר אבות מלאכות דישנן
ביו"ט כמו בשבת. ותי' דבעצם הוצאה לאו מלאכה היא,
וחידוש הוא, ואי לא כתיבא לא הי' מחייב עלה אפי' בשבת,
והלכך לא גמרי' מינה ליו"ט.

ה. אלא מעתה, ליפלו באבנים
הק' הקו"ש (מ"ד) בשם הרשב"א, לשי' רש"י דמשום מתוך
מותר אפי' שלא לצורך, אכתי תקשי ליפלו באבנים, דהא
לטעמא דמתוך ג"כ ליכא איסור הוצאה ביו"ט, כיון דמותר
גם שלא לצורך כלל. ותי' ע"פ מש"כ השטמ"ק שהבאנו לעיל,
דעכ"פ לצורך נכרים יש איסור מלאכה, וא"כ כיון דעכ"פ שייך
איסור הוצאה ביו"ט, א"כ שפיר י"ל דאסרו אבנים, אבל לפי
מ"ד דאין איסור הוצאה ביו"ט בכלל, אין מסתבר שבדו איסור
טלטול אבנים מלבם.

ו. לוקה משום מבשל גיד ביו"ט
הק' השפת אמת בפסחים (מ"ז), כיון דאכלו, נהי דעביד איסור,
למה לא הוי בכלל אוכל נפש. ותי' דכיון דאסור לאכלו, אינו
בכלל אשר יאכל לכל נפש.

ז. לוקה משום מבשל גיד ביו"ט
הק' המנחת חינוך (רצ"ח, יג), למה יתחייב משום בישול, הא
בבשר וחלב נאסר בהנאה, וא"כ אוסר זה בהנאה, והו"ל
מקלקל, ולמה יתחייב ביו"ט. ותי' דאין מקלקל אלא אם הוא
דרך קלקול והשחתה כמנהגו של עולם, כמו חובל ואינו
צריך לדם, ומבעיר ואי"צ לאפרו, כי הוא משחית ומקלקל
גם במנהגו של עולם. אבל מה שמתקן ע"פ מנהגו של עולם,
אף דאיסורא רביע עליו, מ"מ לא מקרי מקלקל, ולא מצינו
זה.

א. השוחט עולת נדבה ביו"ט לוקה... מני ב"ש היא וכו'
הק' תוס', למה אוקמי' כב"ש, הרי אף לב"ה לוקה, כיון דס"ל
דנדרים ונדבות אין קרבים ביו"ט. ותי' מה שלומדים לכם ולא
לגבוה, עשה הוא, וא"כ אינו לוקה דהוי לאו הבא מכלל עשה.
וע"ש שביאר למה לא אמרי' דהדרי' לאיסורא קמא. וע' בבעל
המאור (ה: בדפי הרי"ף) דכ' דבאמת סוגיין אתי כמ"ד דנדרים
ונדבות קרבים ביו"ט, דאל"כ אף לב"ה נאמר דחייב מלקות
[ומשמע דס"ל דשפיר הדרי' קרא לאיסורא], ע' במה שהשיג
עליו הראב"ד שם.

ב. מתוך שהותרה לצורך הותרה נמי שלא לצורך
פרש"י (בד"ה אלא מדלא) דמדאורייתא מותר אף שלא לצורך
כלל, ורבנן גזרו במידי דהוי טירחא דלא צריך. וע' בתוס'
שהאריך להק' ע"ז, והביא בשם ר"ת דכל שיש בו צורך יו"ט
מותר, אבל מה שאין בו צורך יו"ט, אסור מן התורה. והק'
השטמ"ק, אם למאן דאית לי' מתוך מותר אף שלא לצורך
כמש"כ רש"י, א"כ מה שייך לומר לכם ולא לנכרים, הרי אפי'
שלא לצורך כלל מותר, ואיך גרע במה שעשה לשם נכרים.
וכ' דאה"נ, הרי אף שהתירה התורה שלא לצורך כלל, מ"מ
אסרה לצורך נכרים, ואי"צ ליתן טעם בדבר.
והק' הקובץ שעורים (מ"ד) על תירוצו, הא גם שלא לצורך כלל
אינו "לכם", וא"כ מ"ש דממעטין לצורך נכרים ולא ממעטין
שלא לצורך כלל. וכ' דע"כ הפי' הוא דמה שאסור לעשות
לנכרים, אי"ז משום דהוי חסרון ב"לכם", אלא משום דדרשי'
"ולא לנכרים".

עוד הק' הקובץ שעורים (מ"ג), דא"כ איסור מלאכה ביו"ט היכי
משכחת לה, וכ' דזה ל"ק, שהרי לא הותרו אלא מלאכות
המיוחדות לאוכל נפש, וא"כ שייך מלאכת יו"ט באותן מלאכות
שלא שייכות כלל לאכילה. אבל הק' לשי' ר' יהודה, דס"ל דאפי'
מלאכות שהם מכשירי אוכל נפש מותרים ביו"ט, וא"כ לכאו'
כל המלאכות מותרות לגמרי, שהרי שייך להיות מכשירי אוכל
נפש בכל המלאכות, וא"כ איסור מלאכה דאורייתא ביו"ט היכי
משכחת לה. ותי' דעכצ"ל דלא אמרי' מתוך במכשירי אוכל
נפש, וטעם החילוק הוא, דכיון דהתורה אמרה דאין היתר
למכשירי אוכל נפש אלא היכא שלא הי' יכול ליעשות קודם
יו"ט, אלמא דלא אמרי' מתוך, דאם אמרי' מתוך, מה שייך
לחלק בזה, הרי כל המלאכות מותרות לגמרי, אע"כ כנ"ל.